

Lokal forankring af indsatser til forbedring af vandmiljøet med fokus på arbejdet i Kystvandråd

Peter Kaarup
24. Oktober 2024

Projektet Lokalt funderede analyser

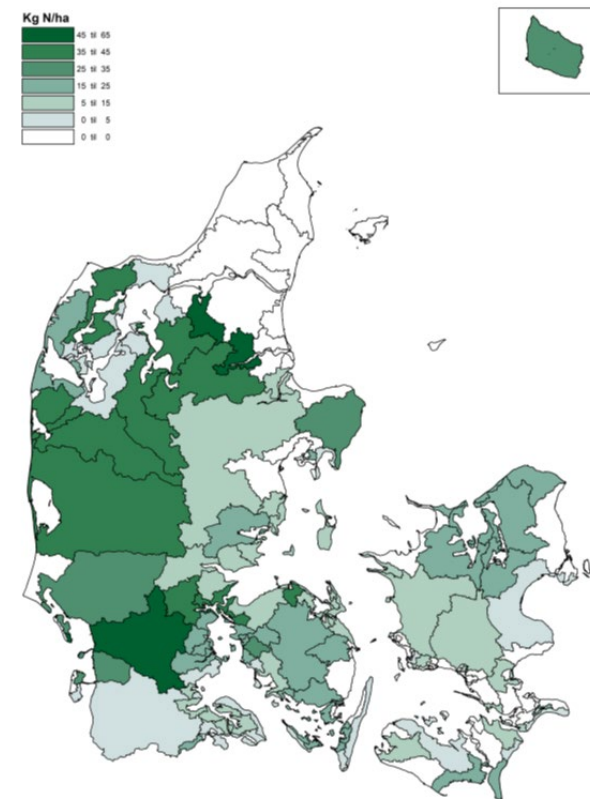
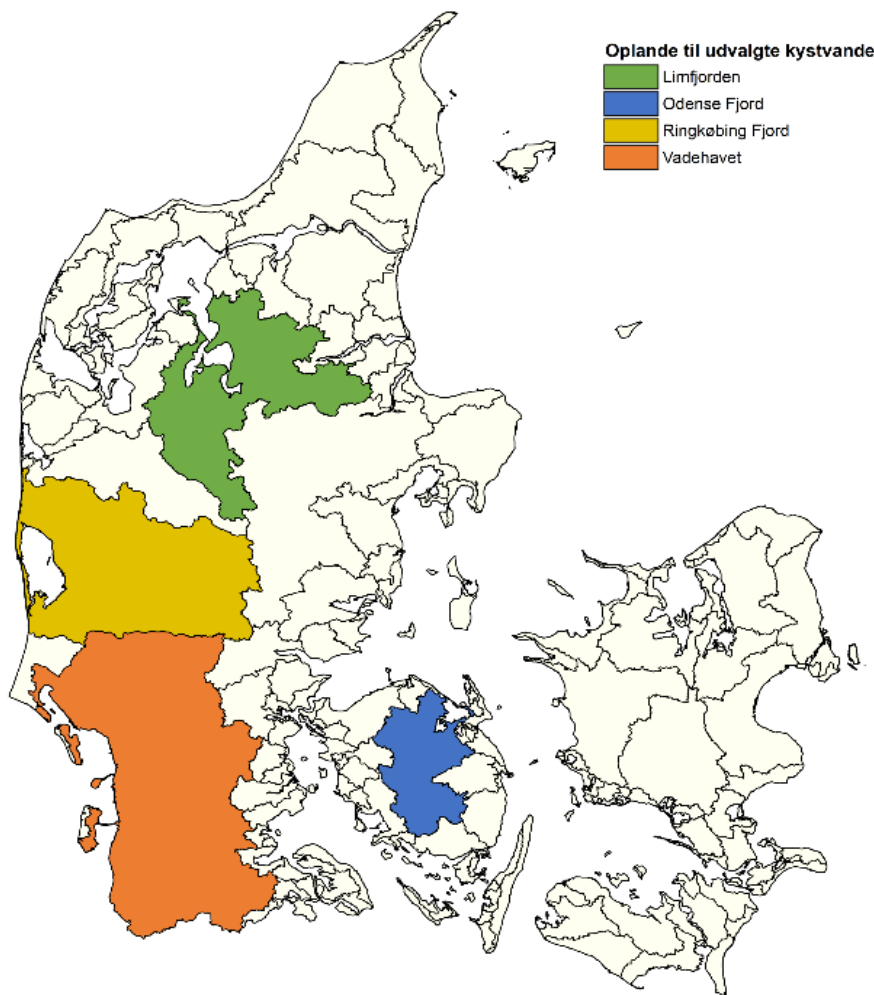
Ansøgningsrunde 2022

Udvalgt 4 kystvandområder
ud af 8 ansøgere

Udvalgt bl.a. på baggrund af
indsatsbehovets størrelse og
beskrivelse af organiseringen

Sekretariatskommuner

Viborg
Ringkøbing-Skjern
Varde og
Odense Kommuner

Opgaver og besvarelse

Projektperiode

1. feb. – 31. dec. 2023

Leverancer

Kortlægning af væsentligste udfordringer for kystvandet opnår målopfyldelse

1-2 forslag til alternativt indsatsprogram

Evaluering af arbejde og organisering

Sekretariatskommunerne har på vegne af kystvandrådene fremsendt leverancerne til MST. Alt materiale er modtaget rettidigt.

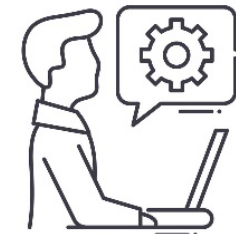
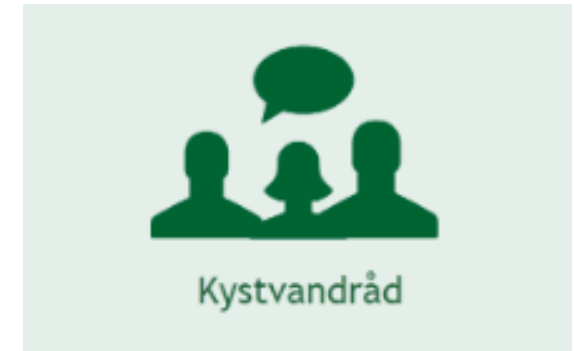
Scenarier

Central del af Limfjorden: 2 scenarier

Ringkøbing fjord: 2 scenarier

Vadehavet: 1 scenarie

Odense fjord: 3 scenarier

Opsummering af arbejdet

Second opinion

Evaluerende af det faglige grundlag for kvælstofindsatsen

September 2024

Finansministeriet
Ministeriet for Grøn Trepert
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Kystvandråd foreslår størstedelen af indsatsbehovet løftet med kollektive virkemidler, særligt vådområder.

De fire Kystvandråd har i større eller mindre grad inddraget nye virkemidler i forslåede indsatsprogrammer, som ikke optræder i VP3, herunder inddragelse af:

- omfattende udtagning af landbrugsarealer
Limfjorden: omdriftsarealer i opland til Hjarbæk Fjord samt betydelig udtagning af højbundsjorder i opland til Skive Fjord.
- reduktioner ud over virkemidler i VP3, som nedlæggelse af dambrug, optimering af slusedrift og yderligere spildevandsrensning (alle i relevant omfang – Odense Fjord sæsonvariation)
- fosforvirkemidler samt virkemidler til forbedring af vandløb, som kan have en fosforeffekt (alle)

Kystvandrådenes evaluering og anbefalinger

Evaluering

Generelt

- Effektiv og værdigfuld måde at inddrage lokale interessenter
- Haft succes med at skabe dialog, dele viden og fælles forståelse for udfordringen

Dog

- Komplex opgave og udfordrende faglighed
- Tidspres
- Bekymring for manglende politisk opbakning og finansiering

Anbefalinger

Alle fire Kystvandråd anbefaler at kystvandrådsarbejdet fortsætter.

Hertil anbefaler de at

- allerede etablerede Kystvandråd kan fortsætte arbejdet
- kystvandrådsarbejdet udbredes til flere kystvande
- Kystvandrådene også får til opgave at implementere forslåede indsatsprogrammer

Kystvandrådene anbefaler også et udvidet overvågningsprogram ude i kystvandene.

Og de anbefaler flere tilskudsordninger og synergi herimellem så det bliver lettere at realisere kollektive virkemidler og større projekter.

Fortsettelse af arbejdet i Kystvandråd

Det videre arbejde Akutpakken af 8. maj 2024

Aftale om akutpakke til forbedring af vandmiljøet

af 8. maj 2024 mellem regeringen og Socialistisk Folkeparti,
Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Radikale
Venstre, Dansk Folkeparti, Alternativet og Nye Borgerlige

Opstart af fire eksisterende kystvandråd Kystvandrådsarbejde 2024

Økonomi

2 mio. kr. i 2024

12 mio. kr. til eksisterende 4 Kystvandråd 2025-2027

20 mio. kr. til oprettelse af mindst 4 nye Kystvandråd

20 mio. kr. til forsøgsprojekt (først tilgængeligt fra 2025)

Treparts aftalen 2024

Aftale om et Grønt Danmark

Aftale mellem regeringen,
Landbrug & Fødevarer,
Danmarks Naturfredningsforening,
Fødevareforbundet NNF,
Dansk Metal,
Dansk Industri og
Kommunernes Landsforening

24. juni 2024

Udvidelse af antal Kystvandråd i forhold til akutpakken + supplerings af opgaven

Nye opgaver

Tæt samarbejde med VOS'erne
Bidrag til omlægningsplaner

Udgangspunkt for indsatser

Skovrejsning og arealudtag
Indsatsprogram i genbesøget af vandområdeplanerne

Aftale om et Grønt Danmark

Med aftalen er der afsat 40 mia. kr., som bl.a. skal bidrage til at:

- 250.00 hektar skov frem mod 2045
- udtages 140.000 hektar kulstofrige lavbundsjordede inkl. randarealer inden 2030

Parterne er enige om, at en ambitiøs arealomlægning forudsætter stærk lokal forankring, ejerskab og helhedstænkning.

Derfor etableres en ny lokal organisering med Kystvandråd samt vandoplandsstyregrupper i en styrket rolle, og hvor kommunerne får ansvaret for planlægning og implementering.

Kystvandrådene skal være i tæt dialog med vandoplandsstyregrupperne om deres konkrete arealerfaringer med henblik på at sikre implementerbare anbefalinger fra kystvandrådene.

Vandoplandsstyregrupperne og kystvandrådene kan også i relevant omfang understøtte hinandens øvrige arbejde.

Aftale om et Grønt Danmark - Akutpakke

Kystvandrådene består af et partnerskab med op til 20 medlemmer fra interesseorganisationer og foreninger, som har lokal tilknytning til kystvandet og kan medvirke til lokal forankring og inddragelse af lokal viden.

Der er fire kystvandråd, som er oprettet med afsæt i landbrugsaftalen fra 2021 på forsøgsbasis. Med *Aftale om akutpakke til forbedring af vandmiljøet* af maj 2024 lægges op til at etablere mindst fire yderligere.

Parterne i Grøn Trepert er enige om, at regeringen skal arbejde for, at der gives mulighed for, at der i hovedvandoplande med stort kvælstofindsatsbehov kan oprettes nye Kystvandråd. Der vil således samlet set være afsat midler til i størrelsesorden 18 Kystvandråd.

Aftale om et Grønt Danmark

Nationale vandområdeplaner normerer indsatsbehovet for de enkelte vandområder (arealoplægninger, markregulering mv.). Parterne er enige om, at planlægning og igangsættelse af indsatser bør ske på baggrund af de foreløbige vandområdeplaner, som sendes i høring i 2024.

I de områder, hvor der vil være eksistere Kystvandråd, vil de parallelt med vandoplandsstyregruppernes planlægningsarbejde i 2025 i relevant omfang kunne efterprøve konkrete forhold i det områdes vandplan. Evt. forslag til justeringer skal koordineres via vandoplandsstyregrupperne og godkendes af Miljøstyrelsen senest i ultimo 2025.

Parterne noterer sig, at indsatsniveauet og indsatserne, der er nødvendige for at leve op til vandrammedirektivet, er forligsbelagte.

Indsatserne vil skulle konkretiseres og fordeles ud på deloplandsniveau i opdaterede vandområdeplaner (VP3) og besluttes som led i genbesøget af landbrugsaftalen, der skal finde sted senest i efteråret 2024. Dermed vil den samlede politiske stillingtagen til nødvendige indsatser med henblik på efterlevelse af vandrammedirektivet foretages i regi af genbesøget af landbrugsaftalen.

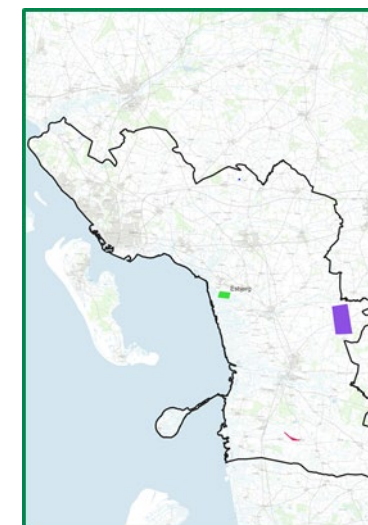
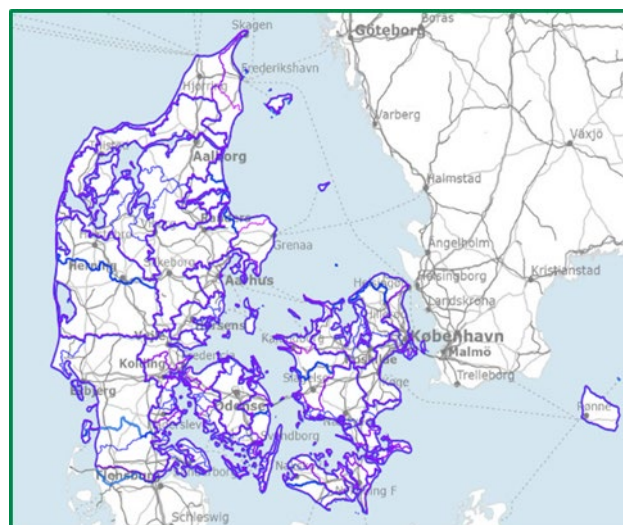
Aftale om et Grønt Danmark

Det forudsættes, at alle indsatser realiseres løbende og senest i 2030.

Kommunerne har via de lokale vandoplandsstyregupper ansvaret for at udmønte de nationalt fastlagte indsatsbehov lokalt.

Parterne er enige om, at der bør indføres en bindende frist for, at kommunerne i regi af de lokale vandoplandsstyregupper senest ved udgangen af 2025 skal have lavet en fuldt dækkende omlægningsplan for vandområdets kvælstofreduktioner.

Udvikling af digitalt værktøj

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø arbejder på at åbne for mulighed for at ansøge om at blive en del af Kystvandrådsarbejdet

Vejledning om kystvandrådsarbejdet 2023

Januar 2023

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Rig natur ▾

Rent miljø og sikker forsyning ▾

Grøn produktion ▾

Forside > Erhverv > Rent miljø og sikker forsyning > Vandmiljø > Vandområdeplaner > Overblik - Vandområdeplanerne 2021-2024

Kystvandråd 2023

I projektet Lokalt funderede analyser har 4 kystvandråd undersøgt alternative veje til målopfyldelse for udvalgte kystvande.

Med aftalen om grøn omstilling af dansk landbrug "Landbrugsaftalen" af 4. oktober 2021, besluttede regeringen og aftaleparterne, at der skulle gennemføres lokalt funderede analyser til at belyse alternative veje til målopfyldelse ved at nedsætte Kystvandråd i udvalgte kystvande.

Arbejdet blev organiseret med en taskforce ved Finansministeriet (formand), Miljøministeriet og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Taskercen refererede til forligskredsen bag Landbrugsaftalen.

Kommunale myndigheder fik mulighed for at ansøge om at nedsætte et kystvandråd på opfordring af en eller flere interessenter. Læs mere om ansøgningsrunden i boks nedenfor.

Kystvandrådene bestod af et partnerskab med op til 20 medlemmer fra interesseorganisationer og -foreninger, som har lokal tilknytning til kystvandet og derfor kan sikre inddragelse af lokal viden og forankring.

Kystvandrådene skulle bidrage med lokal viden og havde til opgave sammen med anerkendte eksperter at klarlægge kystvandets væsentligste udfordringer for at opnå målopfyldelse, samt udarbejde kvalificerede forslag til et indsatsprogram, der sikrer målopfyldelse i kystvandet jf. EU's vandrammedirektiv. I forbindelse med Landbrugsaftalen, blev det besluttet at gennemføre en Second Opinion, som bl.a. består af en revurdering af kvælstofindsatsbehov og håndtering af resterende indsatsbehov for fjernelse af kvælstof i et genbesøg af vandområdeplanerne i 2023/24. Resultaterne fra kystvandrådets arbejde vil ligeledes indgå i vandområdeplanernes genbesøg.

Afrapportering af modtaget materiale fra kystvandråd og sekretariatskommuner

Tak for opmærksomheden